

Сірко А. А.,

старший викладач кафедри іноземних мов
Національної академії Сухопутних військ

імені гетьмана Петра Сагайдачного

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-8714-8221>

МІЖНАРОДНО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ МИРОТВОРЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ РЕГІОНАЛЬНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ ВІДПОВІДНО ДО РОЗДІЛУ VIII СТАТУТУ ООН

Анотація. У статті здійснено комплексний аналіз правових аспектів залучення регіональних організацій в інтересах проведення міжнародних операцій з підтримання миру і безпеки, розглянуто потенційні правові засади розгортання операцій з підтримання миру та примусу до миру регіональними організаціями на підставі Розділу VIII Статуту ООН.

Проведено дослідження правової природи та механізмів залучення регіональних організацій до підтримання міжнародного миру та безпеки, у ході якого встановлено, що сучасна архітектура міжнародної безпеки більше не розглядає універсальність ООН та регіоналізм як конкурентні підходи, а визначає їх взаємодоповнюючими (комплементарними) елементами, де регіональні організації хоча і відіграють субсидіарну, але дуже важливу роль у підтримці стабільності, діючи в межах правового поля, окресленого Розділом VIII Статуту ООН. Встановлено, що в умовах еволюції міжнародного права відбувся перехід від суто географічного до функціонального підходу в ідентифікації регіональних суб'єктів, що дозволяє залучати до миротворчої діяльності не лише класичні союзи, а й політичні структури та економічні блоки.

Теоретично підтверджено, що відповідно до статей Розділу VIII регіональні механізми мають пріоритет у мирному врегулюванні локальних спорів, проте будь-які примусові заходи потребують обов'язкової згоди Ради Безпеки для забезпечення їхньої легітимності.

Прогнозується, що подальше вдосконалення механізмів взаємодії між ООН та регіональними структурами відбуватиметься шляхом поглиблення функціонального розподілу відповідальності (англ. *burden sharing*), де регіональні актори відіграватимуть дедалі активнішу субсидіарну роль у врегулюванні внутрішніх конфліктів у випадках, коли універсальні інструменти безпеки виявляться недовірними.

Ключові слова: Статут ООН, Рада Безпеки ООН, Розділ VIII, регіональні угоди, міжнародна безпека, операції з підтримання миру і безпеки, підтримання миру, примус до миру, комплементарність, міжнародне право.

Постановка проблеми. Сучасний стан міжнародного правопорядку характеризується вираженою правовою невизначеністю у розмежуванні повноважень між ООН та регіональними структурами в умовах сучасної еволюції міжнародного права. Попри те, що Статут ООН у Розділі VIII заклав фундамент для взаємодії між універсальними та регіональними механізмами, відсутність у Статуті чітких критеріїв терміну «регіональні угоди чи органи» призвела до еволюційного розширення цього поняття – від суто географічних об'єднань до політичних та

економічних структур, які де-факто перейняли на себе функції безпеки. Зміна парадигми від формального до функціонального підходу у діяльності регіональних структур призвела до деформації нормативних меж в операціях з підтримання миру та з примусу до миру.

У цьому контексті виникає нагальна потреба у теоретичному переосмисленні принципу комплементарності регіональної діяльності та встановленні жорстких правових запобіжників проти використання регіоналізму як інструменту домінування окремих держав.

Стан опрацювання проблематики. Фундаментальне підґрунтя для дослідження взаємодії універсальних та регіональних механізмів було закладено у працях Крістіана Вальтера, В. Хуммера та М. Швайцера, які визначили правову природу Розділу VIII Статуту ООН як результат історичного компромісу між універсальним та регіональним підходами. У своїх роботах К. Вальтер акцентує увагу на ієрархічній моделі відносин, де Рада Безпеки ООН зберігає монополію на легітимне застосування сили, тоді як регіональні органи розглядаються як комплементарні елементи системи. Доктринальний аналіз статей 52–54 Статуту ООН у роботах Й. Фройайна та Р. Вольфрума дозволяє окреслити нормативні межі автономії регіональних об'єднань, встановивши пріоритетність Ради Безпеки у санкціонуванні примусових заходів.

Поряд з тим залишається мало поглиблених досліджень у питаннях правових наслідків санкціонування миротворчих операцій ООН або заходів з примусу до миру виключно на підставі Розділу VIII Статуту ООН.

Метою дослідження є комплексний юридичний аналіз правових засад залучення регіональних організацій у системі Статуту ООН, визначення меж їхньої автономії у рамках проведення міжнародних операцій з підтримання миру і безпеки, а також обґрунтування юридичних параметрів взаємодії між універсальними та регіональними механізмами забезпечення миру в контексті еволюційної трансформації Розділу VIII Статуту ООН.

Виклад основного матеріалу. Миротворчі операції є одним із головних інструментів врегулювання конфліктів і використовуються міжнародною спільнотою для відновлення та збереження міжнародного миру та безпеки. В історії існування людства є немало випадків, коли вдавалося зупинити або попередити війну шляхом втручання третіх сторін. За останні десятиліття у сфері підтримання миру розвинулася нова і відносно ефективна форма регіональної співпраці на основі Розділу VIII Статуту ООН. Зі зростанням необхідності у мандатах із розширеними

повноваженнями склався розподіл навантаження, згідно з яким або універсальний, або регіональний рівень, бере на себе більшу частину повноважень, що пов'язано із ширшим залученням регіональних угод та органів. Це в свою чергу вимагає чіткого розуміння правового поля в якому здійснюється залучення регіональних акторів в інтересах міжнародних операцій з підтримання миру і безпеки.

Сьогодні є загально визнаним, що універсальні та регіональні інструменти підтримання міжнародного миру та безпеки не є взаємовиключними, а є взаємодоповнюючими елементами ширшої та більш загальної концепції забезпечення міжнародного миру та безпеки [1, para 1]. Статут Організації Об'єднаних Націй становить першочергову правову основу для миротворчої діяльності регіональних організацій. Розділ VIII Статуту ООН стверджує, що «регіональні угоди» можуть вживати «відповідних» регіональних заходів для вирішення «питань, що стосуються підтримання міжнародного миру та безпеки». Такі дії повинні бути «відповідними Цілям та Принципам Організації Об'єднаних Націй» [2]. І хоча термін «регіональні угоди» і «регіональні органи» не має узгодженого визначення, він неодноразово використовувався Радою Безпеки ООН для позначення таких організацій як Африканський союз (АС), Економічне співтовариство західноафриканських держав (ECOWAS), Організація з безпеки і співробітництва в Європі (ОБСЄ), Організація Північноатлантичного договору (НАТО) та Європейський Союз (ЄС). Саме з прийняттям Радою Безпеки в 2005 році Резолюції щодо співпраці між ООН та регіональними організаціями у підтриманні міжнародного миру та безпеки, вперше в історії Організації було підкреслено важливість ролі регіональних угод у забезпеченні миру [3].

Згідно з Розділом VIII Статуту ООН, регіональні угоди мають пріоритет у мирному врегулюванні спорів, проте будь-які примусові дії потребують санкції Ради Безпеки. Хоча Рада Безпеки ООН не зобов'язана посилатися на будь-який з розділів Статуту ООН для санкціонування миротворчої місії або примусової дії, в попередні роки неодноразово посилалася на Розділ VIII у поєднанні з Розділом VII для санкціонування застосування сили [4]. Як зазначає Д. Саруші, делегування повноважень Радою Безпеки регіональним органам стало звичною практикою в сучасній архітектурі безпеки [5, с. 210]. Статут ООН прямо визнає внесок регіональних механізмів у міжнародний мир та безпеку, що є відображено у статтях 52–54 Розділу VIII Статуту.

Так, стаття 52 Розділу VIII розглядає роль регіональних організацій у контексті мирного вирішення міжнародних спорів. Пункт 1 Статті розглядає загальну ідею поєднання регіональних та універсальних зусиль, тоді як пункти 2–4 стосуються більш конкретного питання мирного вирішення міжнародних спорів. Відповідно до п. 2 ст. 52 Статуту ООН, сторони спору зобов'язані «докласти зусиль для досягнення мирного вирішення місцевих спорів за допомогою таких регіональних угод або таких регіональних органів, перш ніж передавати їх до Ради Безпеки» [2]. Згідно п. 3 ст. 52 Статуту ООН стає очевидним, що Рада Безпеки повинна заохочувати і надавати регіональний пріоритет у вирішенні спірних питань. Звідси, можна стверджувати, що формулювання п. 2 і 3 ст. 52 Статуту ООН, віддають перевагу саме регіональному підходу до вирішення спорів. Враховуючи пряме збереження у п. 4 ст. 52 Статуту ООН права Ради Безпеки на розслідування [2], не викликає сумнівів, що Рада Безпеки може покладатися на це положення, навіть коли регіональна організація активно займається вирішенням спору.

В свою чергу Стаття 53 Розділу VIII регулює відносини між регіональними організаціями та Радою Безпеки ООН стосовно «примусових дій». Стаття стверджує, що Рада Безпеки ООН може використовувати регіональні угоди для «примусових дій» під її владою, і що регіональні угоди не можуть здійснювати будь-яких примусових дій без дозволу Ради Безпеки ООН [6]. У своєму першому реченні стаття 53 дозволяє Раді Безпеки «використовувати» регіональні організації, а в першій частині другого речення обмежує автономні рішення регіональних організацій стосовно примусових дій: жодні примусові дії не повинні вживатися без дозволу Ради Безпеки. Тому п. 1 ст. 53 Статуту ООН не створює додаткових можливостей для дій Ради Безпеки [6], окрім тих, що передбачені Розділом VII Статуту ООН. За відсутності спеціального механізму ініціювання необхідно покладатися на умови, викладені у ст. 39 Статуту ООН, що означає, що будь-які примусові дії згідно зі ст. 53 Статуту ООН вимагають наявності загрози миру, порушення миру або акту агресії [1]. У своїх діях регіональні організації можуть також посилатися на Статтю 51 (самооборона) як спосіб обійти обмеження Статті 53. Наявність згоди держави, що стала жертвою агресії, дозволяє регіональній організації діяти негайно, кваліфікуючи це як колективну самооборону, а не примус. Це знімає потребу в очікуванні рішення Ради Безпеки, що є критично важливим для швидкого реагування [1, para 32]. Цю думку розвиває Г.-П. Нойхольд, вказуючи на існування «сірої зони», де регіональні актори використовують риторику самооборони для проведення операцій, що за своєю суттю є примусом до миру [7].

Заключною статтею Розділу VIII є Стаття 54, яка вказує, що Рада Безпеки повинна «завжди бути повністю поінформована про діяльність, що здійснюється або планується за регіональними угодами для підтримання міжнародного миру та безпеки» [8]. Тим самим стаття встановлює формалізований спосіб співпраці, вимагаючи від регіональних організацій регулярно звітувати про свою діяльність.

Особливу увагу привертає питання легітимності застосування регіональними організаціями сили в операціях з підтримання миру і безпеки. Для того щоб розглянути правові питання, що стосуються примусових дій регіональних організацій, насамперед необхідно роз'яснити поняття «примусові дії» та правовий режим, що застосовується до миротворчої діяльності регіональних організацій. Примус до миру – це «застосування військових засобів для примусу до миру проти волі сторін конфлікту, коли, наприклад, припинення вогню не вдалося» [9]. Т. Фіндлі стверджує, що консенсус серед військових полягає в тому, що примус до миру є політичною стратегією, яка «має на меті забезпечити реалізацію мирної угоди або домовленості... шляхом розумного застосування стимулів та дестимулів, серед яких є рішуче застосування сили» [10]. Примус до миру може включати застосування низки примусових заходів, з яких застосування сили є лише одним із них.

Відмінність між операціями з підтримання миру (англ. *peacekeeping*) та з примусу до миру (англ. *peace enforcement*) не завжди чітка на практиці, проте ця відмінність важлива з точки зору міжнародного права. Згідно з усталеною доктриною, традиційні миротворчі операції базуються на трьох засадничих принципах: неупередженості, незастосуванні сили (крім самооборони та захисту мандата) та наявності згоди сторін конфлікту [11]. Натомість примус до миру за визначенням передбачає використання силових (військових) інструментів для нав'язування

волі міжнародної спільноти всупереч позиції суверенної держави [8; 9]. Стаття 2(7) Статуту ООН забороняє втручання у справи, що належать до внутрішньої юрисдикції держави. Єдиний виняток – застосування заходів примусу за Розділом VII. Тому питання згоди держави (англ. *state consent*) займає центральне місце в контексті легітимізації «вторгнення» на її територію. Згода держави, зокрема, може виступати тим юридичним містком, що перетворює потенційно незаконне втручання на легітимну миротворчу допомогу та, на думку автора, є ключовою межею, що розділяє операції з підтримання миру і з примусу до миру. В межах Розділу VIII питання згоди набуває особливої правової уваги через відсутність чіткої ієрархічної підпорядкованості регіональних організацій Раді Безпеки ООН. Сучасні дослідження підтверджують, що права неоднозначність Розділу VIII, сьогодні використовується як стратегічний інструмент для легітимізації операцій у ситуаціях, коли Рада Безпеки заблокована політичним вето. Ключовим напрямком є аналіз «гібридної згоди», за якої приймаючі держави (англ. *host nations*) надають обмежений суверенітет регіональним силам, зберігаючи право на одностороннє припинення мандата, що робить регіональні угоди більш гнучкими, але юридично вразливішими порівняно з операціями за Розділом VII [12].

У попередні роки, в межах правового регулювання операцій з підтримання миру та з примусу до миру, Розділ VIII мав відносно коротку та суперечливу історію. Так, Розділ VIII Статуту ООН був вперше застосований в контексті миротворчої діяльності, коли його було застосовано Радою Безпеки ООН у резолюції, що санкціонує залучення миротворців ООН у Боснії в 1992-95 роках [13]. Невдовзі після цього Рада Безпеки ООН прямо санкціонує застосування сили, посилюючись на свої повноваження спільно з Розділами VII та VIII. В Резолюції 787 Рада Безпеки закликала держави-члени забезпечити дотримання ембарго ООН на зброю та торгівлю проти колишньої Югославії [14]. Резолюція 787 збіглася з початком операції НАТО «Морський щит», яка стала першим застосуванням сили НАТО на підтримку резолюції ООН [15]. Ще одним прикладом залучення регіональної організації стало направлення ECOWAS «інтервенційних сил» до Ліберії, щоб допомогти закінчити в країні Першу громадянську війну. Хоча операція не розпочалася з явного дозволу ООН, Рада Безпеки «схвалила» діяльність ECOWAS через два роки [16]. Згадування у Резолюції 788 Радою Безпеки ООН Розділу VIII, в певній мірі, посилює легітимність початкового військового втручання цієї організації до іншої країни. Сьогодні загальна практика Ради Безпеки полягає в тому, щоб не посилатися на Розділ VIII за назвою, а санкціонувати діяльність регіональних угод, що здійснюються для просування міжнародного миру та безпеки згідно з Розділом VII Статуту ООН [17].

Складним питанням залишається також обсяг примусових дій (сили) в ході проведення регіональними організаціями операцій з підтримання миру і безпеки, тобто чи поширюється це поняття на всі заходи, передбачені Розділом VII Статуту ООН (включаючи невійськові заходи згідно зі ст. 41 Статуту ООН), чи воно обмежується лише військовими примусовими діями. Деякі автори віддають перевагу системному підходу, орієнтованому на положення Розділу VII Статуту ООН. Згідно з цим поглядом, ст. 53 Розділу VIII Статуту ООН слід тлумачити з огляду на заходи, передбачені ст. 41 та 42 Статуту ООН [18, s. 57–60]. З цієї перспективи як військові, так і невійськові заходи кваліфікуються як примусові дії, що потребують дозволу Ради

Безпеки [19, p. 710]. Інший системний підхід зосереджується на співвідношенні між Розділом VIII Статуту ООН та заборонаю застосування сили у п. 4 ст. 2 Статуту ООН. Згідно з цим поглядом, вирішальним фактором є те, що Статут ООН не передбачає монополії Ради Безпеки стосовно невійськових санкцій [20, s. 105–108]. Відповідно до Статуту ООН, держави залишаються вільними у застосуванні таких заходів, якщо дотримано інших застосовних умов загального міжнародного права (таких як реторсії або репресалії) [21, s. 580]. Отже, невійськові санкції не кваліфікуються як примусові дії в розумінні ст. 53 Статуту ООН і, як наслідок, не потребують дозволу Ради Безпеки. В свою чергу практика делегування повноважень Раді Безпеки регіональним організаціям може свідчити про еволюцію системи колективної безпеки, що через регіональні структури часто виходить за межі класичного розуміння Розділу VIII [22].

Таким чином, на думку автора, правовий режим, який застосовується до проведення регіональних операцій з підтримання миру і безпеки, впливає із загальних положень, викладених вище. Тією мірою, якою регіональна миротворча діяльність залишається в межах класичної концепції підтримання миру, тобто військових операцій на основі згоди всіх сторін конкретного конфлікту, дозвіл Ради Безпеки не вимагається. Операції, що охоплюються такою згодою, позбавлені примусового характеру [23, para 20]. Без додаткових правових повноважень, є загальноприйнято, що регіональним угодам не дозволяється застосувати силу без згоди держави, за винятком індивідуальної або колективної самооборони [24; 25]. По-друге, навіть якщо Розділ VIII надає додаткові правові права, вимога згоди держави може також виникнути з взаємозв'язку Розділів VIII та I Статуту ООН. Це тлумачення підтверджується практикою держав. Натомість, тією мірою, якою регіональна миротворча діяльність переймає модель «рішучого підтримання миру» (англ. *robust peacekeeping*), яка допускає застосування військової сили, якщо одна зі сторін спору намагається завдати миротворчим силам виконувати їхній мандат, стає очевидним елемент «примусу», що вказує на те, що за таких обставин вимагається дозвіл Ради Безпеки [23, para 20]. Такий аналіз правового режиму, що застосовується до «рішучого підтримання миру», підтверджується тим фактом, що мандати Ради Безпеки з розширеними повноваженнями (англ. *robust mandates*) завжди ґрунтувалися на рішеннях згідно з Розділом VII Статуту ООН, тоді як традиційні форми підтримання миру залишаються поза межами дії статей 39–51 Статуту ООН.

Висновки. Підсумовуючи результати проведеного дослідження слід наголосити на наступному:

1. Відбулася еволюція розуміння «регіональних угод та органів» у контексті Розділу VIII Статуту ООН – від географічного критерію до функціонального. Сучасна архітектура безпеки базується на принципі комплементарності, де регіональні актори виступають первинною ланкою реагування на конфлікти, реалізуючи принцип субсидіарності.

2. Ключовим критерієм розмежування операцій з підтримання миру та з примусу до миру залишається фактор згоди приймаючої держави (*consent of the host nation*). Операції з підтримання миру, що спираються на згоду сторін, не потребують санкцій Ради Безпеки, тоді як будь-які примусові дії (військові та, дискусійно, окремі невійськові) вимагають чіткої авторизації згідно зі Статтею 53 Статуту ООН.

3. Регіональні організації мають перевагу у вигляді глибшого розуміння локального контексту та швидкості реагування

у прийнятті рішень, особливо під час блокування роботи Ради Безпеки однією із держав з правом вето. Компромісне використання Розділу VIII може стати «золотою серединою» для досягнення консенсусу в Радбезі, забезпечивши легітимність без радикального порушення суверенітету.

4. Подальша ефективність у забезпеченні миру та безпеки залежить від формалізації «розподілу відповідальності» (*burden sharing*), де ООН зберігає монополію на легітимізацію примусу, а регіональні організації забезпечують ресурсну та оперативну компоненту, діючи як імплементатори волі міжнародного співтовариства.

Література:

- Walter C. Regional Arrangements and the United Nations Charter. *Max Planck Encyclopedia of Public International Law*. 2009. September. Para. 1.
- Charter of the United Nations (1945). Art. 52. URL: <https://www.un.org/en/about-us/un-charter/chapter-8>
- S.C. Res. 1631 (2005). Cooperation between the United Nations and regional organizations in maintaining international peace and security. Adopted by the Security Council at its 5282nd meeting, on 17 October 2005. UN Doc. S/RES/1631. 2005. 4 p. URL: [https://undocs.org/S/RES/1631\(2005\)](https://undocs.org/S/RES/1631(2005))
- S.C. Res. 1464 (2003). Adopted by the Security Council at its 4700th meeting, on 4 February 2003. UN Doc. S/RES/1464. 2003. 4 p. URL: [https://undocs.org/S/RES/1464\(2003\)](https://undocs.org/S/RES/1464(2003))
- Sarooshi D. The United Nations and the Development of Collective Security: The Delegation by the UN Security Council of its Chapter VII Powers. Oxford : Clarendon Press, 1999. 416 p.
- Charter of the United Nations (1945). Art. 53. URL: <https://www.un.org/en/about-us/un-charter/chapter-8>
- Neuhold H. Regional Arrangements and the United Nations System. *The United Nations at Age Fifty*. Dordrecht : Kluwer Law International, 1995. P. 175–196.
- Charter of the United Nations (1945). Art. 54. URL: <https://www.un.org/en/about-us/un-charter/chapter-8>
- Caplan R. Peacekeeping/Peace Enforcement. *Encyclopedia Princetoniensis*. URL: <https://pesd.princeton.edu/?q=node/259> (дата звернення: 13.01.2026).
- Findlay T. The Use of Force in UN Peace Operations. [S. l.] : Oxford University Press, 2002. 376 p.
- United Nations. Peacekeeping Operations: Principles and Guidelines («Capstone Doctrine»). Department of Peacekeeping Operations, Department of Field Support. New York : UN, 2008. 100 p. URL: https://peacekeeping.un.org/sites/default/files/capstone_eng_0.pdf
- Security Council Report. From the Margins to the Center: The Rise of the A3 in the UN Security Council. Special Research Report. 2025.
- S.C. Res. 743 (1992) / UN Security Council. 1992. 21 February. URL: [https://undocs.org/S/RES/743\(1992\)](https://undocs.org/S/RES/743(1992))
- S.C. Res. 787 (1992) / UN Security Council. 1992. 16 November. URL: [https://undocs.org/S/RES/787\(1992\)](https://undocs.org/S/RES/787(1992))
- Sperling J., Webber M. From Kosovo to Kabul. *International Affairs*. 2009. Vol. 85, Issue 3. P. 491–494.
- S.C. Res. 788 (1992) / UN Security Council. 1992. 19 November. URL: [https://undocs.org/S/RES/788\(1992\)](https://undocs.org/S/RES/788(1992))
- United Nations Effectiveness in Peace Operations / U.N. Dep't of Peacekeeping Operations. 2003. P. 1.
- Frowein J. A. Zwangsmaßnahmen von Regionalorganisationen. *Recht zwischen Umbruch und Bewahrung* / ed. U. Beyerlin. Berlin : Springer, 1995. S. 57–69.
- Hummer W., Schweitzer M. Article 52. *The Charter of the United Nations: A Commentary* / ed. B. Simma. Oxford : OUP, 1994. P. 679–722.
- Walter C. Vereinte Nationen und Regionalorganisationen: Eine Untersuchung zu Kapitel VIII der Satzung der Vereinten Nationen. Berlin : Springer, 1996. 410 s.
- Wolfrum R. Der Beitrag regionaler Abmachungen zur Friedenssicherung: Möglichkeiten und Grenzen. *Zeitschrift für ausländisches öffentliches Recht und Völkerrecht*. 1993. Vol. 53. S. 576–602.
- Abass A. Regional Organisations and the Development of Collective Security: Beyond Chapter VIII of the UN Charter. Oxford : Hart, 2004. 254 p.
- Walter C. Regional Arrangements and the United Nations Charter. *Max Planck Encyclopedia of Public International Law* / ed. by A. Peters, R. Wolfrum. Oxford University Press, 2009. Para 20.
- Charter of the United Nations (1945). Art. 51. URL: <https://www.un.org/en/about-us/un-charter/chapter-7>
- Van den hole L. Anticipatory Self-Defence Under International Law. *American University International Law Review*. 2003. Vol. 19, Issue 1. P. 70–105.

Sirko A. International legal basis for peacekeeping of regional organisations in accordance with Chapter VIII of the UN Charter

Summary. The article provides a comprehensive analysis of the legal aspects of involving regional organisations in international peace and security operations and examines the potential legal basis for regional organisations to deploy peacekeeping and peace enforcement operations under Chapter VIII of the UN Charter.

A study of the legal nature and mechanisms of involving regional organisations in maintaining international peace and security has been conducted, which found that the current international security architecture no longer considers UN universalism and regionalism as competing approaches, but defines them as complementary elements, where regional organisations play a subsidiary but very important role in maintaining stability, acting within the legal framework outlined in Chapter VIII of the UN Charter. It has been established that, in the context of the evolution of international law, there has been a transition from a purely geographical to a functional approach in identifying regional actors, which allows not only traditional alliances but also political structures and economic blocs to be involved in peacekeeping activities.

Theoretically, it has been confirmed that, in accordance with the articles of Section VIII, regional mechanisms have priority in the peaceful settlement of local disputes, but any coercive measures require the mandatory consent of the Security Council to ensure their legitimacy.

The further improvement of mechanisms for interaction between the UN and regional structures is expected to take place through the deepening of functional burden sharing, with regional actors playing an increasingly active subsidiary role in resolving internal conflicts in cases where universal security instruments prove ineffective.

Key words: UN Charter, UN Security Council, Chapter VIII, regional arrangements, international security, peace and security operations, peacekeeping, peace enforcement, complementarity, international law.

Дата першого надходження статті до видання: 29.12.2025
Дата прийняття статті до друку після рецензування: 20.01.2026
Дата публікації (оприлюднення) статті: 23.03.2026

Стаття поширюється на умовах ліцензії відкритого доступу (CC BY 4.0)